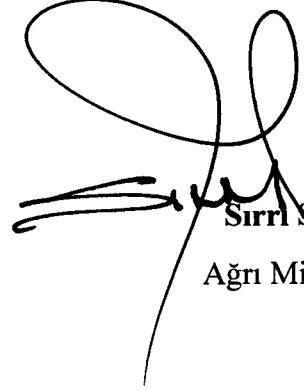

15554
18.12.2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de Adları Değiştirilen İl, İlçe, Bucak, Köy ve Diğer Yerleşim Yerlerinin Eski Adlarının İadesine İlişkin Kanun Teklifi gerekçesiyle birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim. 17.12.2025

Sırrı SAKIK
Ağrı Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	
Esas Komisyon	İçişleri
Tarih: 21-12-2025	Esas No: 2/3420

B M M KANUNLAR VE KARARLARININ 1 8 Aralık 2025 Numara
--

1 8 Aralık 2025 No: 1761398

GENEL GEREKÇE

Yerleşim yerlerinin adları, binlerce yıllık tarihsel, kültürel ve toplumsal birikimin ürünü olarak oluşmakta; kuşaklar boyunca anılar, sözlü anlatılar, edebî eserler ve halk kültürü aracılığıyla aktarılmaktadır. Yer adları, yalnızca coğrafi işaretler değil; aynı zamanda halkların tarihsel hafızasının, kültürel sürekliliğinin ve kolektif kimliğinin ayrılmaz parçalarıdır. Bu adlar kimi zaman farklı halklara, inançlara ve kültürlere ait kutsal veya simgesel anlamlar da taşımaktadır. Anadolu coğrafyası, tarih boyunca birçok uygarlığa ev sahipliği yapmış olması nedeniyle yer adları bakımından son derece zengin bir mirasa sahiptir. Asurca, Urartuca, Hititçe gibi eski dillerin yanında, Kürtçe, Türkçe, Arapça, Ermenice, Rumca ve diğer dillerde oluşmuş çok sayıda yerleşim adı, yüzyıllar boyunca halklar tarafından kullanılagelmiş ve toplumsal hafızada yaşamaya devam etmiştir. Bu adlandırmalar, ait oldukları dil ve kültür bağlamında anlamlı olduğu gibi, coğrafi ve tarihsel gerçeklikle de uyum içindedir.

Ancak özellikle son yüzyıllık dönemde, merkezi idarenin uyguladığı politikalar doğrultusunda, akademik çalışmalara göre yaklaşık kırk bine yakın köy, mezra, kasaba ve ilçe adı, tarihsel ve kültürel bağlamlarından koparılarak değiştirilmiştir. Büyük çoğunluğu Kürtçe, Ermenice, Rumca ve Arapça kökenli olan bu yer adları, “Türkçeleştirme” politikaları kapsamında, yerel halkın iradesi ve toplumsal kullanım dikkate alınmaksızın değiştirilmiştir. Dünyada nadir rastlanan bu uygulamalar, tarihsel sürekliliği zedelemiş ve kültürel mirasın aktarımını olumsuz etkilemiştir.

Söz konusu isim değişiklikleri, yerleşim yerlerinde yaşayan yurttaşlar nezdinde karşılık bulmamış; halk, günlük yaşamında ve toplumsal pratiklerinde tarihsel yer adlarını kullanmaya devam etmiştir. Nitekim birçok bölgede resmî olarak verilen yeni adlar, o yerleşim yerlerinde yaşayan yurttaşlar tarafından dahi bilinmemekte veya kullanılmamaktadır. Nasıl ki Bursa, Sinop, İstanbul gibi tarihsel yer adları toplumun tüm kesimlerince benimsenmişse, değiştirilen yer adları da o bölgelerde yaşayan halklar için aynı ölçüde meşru ve doğal kabul edilmektedir. Bu bağlamda, yerleşim yerlerinin tarihsel adlarının iade edilmesi; kültürel çeşitliliğin korunması, toplumsal hafızanın onarılması ve tarihsel adaletin tesisi açısından önemli bir gerekliliktir. Aynı zamanda bu adım, yurttaşların kültürel haklarının ve ortak tarihsel mirasın korunması yönünde devletin sorumluluğunun bir gereğidir.

Bu kanun teklifi, yerleşim yerlerinin tarihsel ve toplumsal hafızada yer etmiş adlarının iade edilmesini sağlayarak, kültürel çoğulculuğun güçlendirilmesini, yerel aidiyet duygusunun pekiştirilmesini ve tarihsel mirasın korunmasını amaçlamaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1: Yerleşim yerlerinin tarihsel ve toplumsal hafızada yer etmiş eski adlarının iade edilmesi sağlanarak, kültürel çoğulculuğun güçlendirilmesi, aidiyet duygusunun pekiştirilmesi ve tarihsel mirasın korunması amaçlanmıştır.

MADDE 2: Yürürlük maddesidir.

MADDE 3: Yürütme maddesidir.

İL İDARESİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 10/6/1949 tarihli ve 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'nun 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (E) bendine aşağıdaki cümle eklenmiştir:

“Bu madde kapsamında adları değiştirilen il, ilçe, bucak, köy ve diğer yerleşim yerlerinin eski adları, yeni adlarıyla birlikte kullanılır.”

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.